

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás
		Tárgy 325.331
Szerző: <i>Aczél Kovács Tamás</i>		Hely
Cím: Nagykapu mellett kiskapuk		"1962"
Forrás: Egy hasznos rendelet hibái – Miért fontos a bejelentések szabályozása		
(Hely)	1962. szept. 5.	Helyszám
	(Idő)	(Köt. v. füz.) (Oldal)

Budapest zsúfoltságának csökkentésére az utóbbi években fontos határozatokat fogadtak el. Közülük a legjelentősebbek azok, amelyek a feláramlást előidéző alapvető gazdasági okokat kívánják megszüntetni. Meggyorsítják a vidék iparosítását, korlátozzák a fővárosi ipar fejlesztését, egyes üzemeket pedig vidékre telepítenek.

Pestiek előnyben

Most készült el a rendelet első félévi mérlege. Az eredmények meggyőzően bizonyítják, hogy mennyire szükség volt rá. Biztosította a pestiek elsőbbségét, különösen a nők elhelyezkedésénél. Továbbá elősegítette, hogy a távolabb lakó vidékiek helyett a lehetőség szerint a környékről naponta bejárókat alkalmazzanak.

A tapasztalatok azonban megmutatták a rendelet hibáit

Az iparosítási rendelkezések hatása természetesen lassan jelentkezik. Hoztak azonban olyan intézkedéseket is, amelyek gyorsabban befolyásolják a vándorlást. Egyebek között 1962. január elsejétől elrendelték: a fővárosban vidékiek csak közvetítés útján helyezkedhetnek el.

és fonákságait is. S ezeket az sem homályosíthatja el, hogy egyesek a mérlegből túlzott és alaptalan következtetéseket vontak le. Mindenekelőtt megállapították, hogy a rendelet hatására csökkent a vidékiek feláramlása. Tévedés! A statisztikai adatok szerint 1961 első félévében pedig 20 863 vidéki költözött állandó lakosnak Budapestre. Vagyis nyolc százezerrel többet jöttek,

Elég a hirdetés

A legtöbb gondot az okozza, hogy az ellenőrzött nagy kapu mellett a rendelet sok kis kaput hagyott. Pedig a nagy kaput is szélesre tarták. A fővárosi tanács adatai szerint az első félévben 17 058 vidékit közvetítettek ki. Ugyanakkor 145 vállalat (!) közvetítés nélkül vehetett fel vidékieket Budapest 70 kilométeres körzetéből, illetve az ország egész területéről. Nem kellően indokolt az a megállapítás, hogy a rendelet nyomán csökken a Budapestben munkát kereső vidékiek száma. Egyrészt, mert a januári adatokat hasonlították össze a júniusiakkal, holott ismeretes, hogy júniusban van a munka dandárja vidéken. Másrészt a távolabb lakó vidékiek nem is mennek a közvetítőhöz, az újságok hirdetéseiből elég ajánlatot kaphatnak.

A rendelet jelenlegi alakjában lehetővé teszi, hogy ha a

vidéki 12 órákor jelentkezik állandó fővárosi lakosnak, fél 1-kor már bárhol közvetítés nélkül elhelyezkedhet. A fővárosi tanács ellenőrei tapasztalták, hogy gyakran a vállalatok javasolják a vidékieknek, hogy jelentkezzenek be minden áron állandó lakosnak. Vagyis a rendelkezés bizonyos mértékig még növelte is az állandó lakosok számát. Ugyanakkor elősegítette az ezzel kapcsolatos spekulációt is.

Pest elnyeli Pécsét...

Ezért a rendelkezés hibáinak bírálói helyeslik a bejelentkezések szabályozásáról a lapunkban nemrég megjelent javaslatot. Javasolják: ne tűrjék a spekulációt! Ne engedjék meg, hogy spekulánsok pincéket vagy más egészségtelen és zsúfolt helyiségeket kiadjanak vidékieknek. Nemcsak a főváros, hanem a vidékiek érdeke is, hogy a bejelentkezéseket csak akkor fogadják el, ha igazolják, hogy az újonnan érkezőket megfelelő lakás várja.

Budapest zsúfoltságának kérdését teljesen csak a vidék fejlesztése oldhatja meg. De addig is érdemes megfontolni a közvetítésről szóló rendelkezés módosítását, a bejelentkezések szabályozását és más, gyorsabban ható rendelkezése-

ket. Az idő sürget. 1960. január 1-től a mai napig 60 ezer állandó lakossal gyarapodott a főváros. Valóságban a növekedés nagyobb. Legalább akkora, mintha Budapest elnyelte volna egész Pécsét.

Aczél Kovács Tamás

Duna